

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA
LITOMĚŘICE • SVOJSÍKOVA 5

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2013/2014

Název a adresa školy	Masarykova základní škola, Svojsíkova 5, Litoměřice
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Karel Kynzl
Telefon na ředitele	416735063, 731612143
E-mail na ředitele	reditel@masarykovazs.eu

Jméno a příjmení ŠMP	Mgr. Pavel Vrána
Telefon	416735063
E-mail	pavel.vrana@masarykovazs.eu

Použité zkratky:

- MPP - Minimální preventivní program
- SPJ - Sociálně patologické jevy
- NNO - Nestátní neziskové organizace
- ŠMP - Školní metodik prevence
- PPP - Pedagogicko psychologická poradna
- KPPP - Komplexní program primární prevence
- TU - Třídní učitel

OBSAH

I. Základní informace

- školní metodik prevence a jeho povinnosti
- situace v oblasti primární prevence na škole, přístup a úloha pedagogů
- spolupráce s institucemi a organizacemi
- spolupráce s rodiči v rámci MPP
- spolupráce s žáky v rámci MPP

II. Hodnocení MPP za školní rok 2013/2014

- metodické pokyny, zákony a vyhlášky využité ke zpracování MPP (odkazy na internet)
- evidence SPJ na škole
- vzdělávání pedagogů
- aktivity pro žáky, preventivní programy na škole zapojení do KPPP
- autoevaluace (+ vyhodnocení dotazníků)

III. Cíle nového MPP pro škol. rok 2014/2015

- jednotlivé cíle
- priority MPP
- aktivity pro žáky, KPPP
- vzdělávání školního metodika prevence a pedagogických pracovníků
- spolupráce školy s rodiči žáků
- spolupráce školy se specializovanými institucemi a ostatními institucemi

IV. Závěrečné informace

V. Přílohy MPP

- dotazníky pro I. stupeň
- dotazníky pro II. stupeň
- internetové stránky k problematice patologických jevů

I. Základní informace:

Školní metodik prevence a jeho povinnosti

Mgr. Pavel Vrána (aprobace: II. st. ZŠ Ov - Fj), délka praxe: 9 let, absolvovaná školení/kursy v období 2013/2014 :

- **Finanční gramotnost - březen, 4h**
  - Školní metodik prevence spolupracuje s ostatními pedagogy formou vzájemného předávání informací na pedagogických poradách.
  - V případě výskytu krizové situace SPJ poskytuje pomoc pedagogům a zajišťuje případnou pomoc odborníka potřebného oboru. Ve škole iniciuje vznik preventivního týmu, který vzniklé situace pomáhá řešit.
Složení preventivního týmu
    - ředitel školy
    - výchovná poradkyně
    - školní metodik prevence
  - V případě výskytu problému charakteru SPJ se tým rozšiřuje o další pedagogy či pracovníky odborných institucí, kteří by mohli při řešení pomoci. Porady preventivního týmu probíhají dle potřeby.
  - Koordinuje tvorbu a kontrolu realizace preventivního programu školy.
  - Koordinuje a participuje realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
  - Metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
  - Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
  - Koordinuje přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
  - Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
  - Kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
  - Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
  - Vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

- Zajišťuje a předává odborné informace o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentuje výsledky preventivní práce školy, získává nové odborné informace a zkušenosti.
- Vede a průběžně aktualizuje databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).
- Vyhledává a orientačně šetří žáky s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participuje na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.
- Připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Situace v oblasti primární prevence na škole, přístup a úloha pedagogů

- Pojmem **prevence** rozumíme všechna opatření směřující k předcházení a minimalizace jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky. Prevencí může být jakýkoliv typ výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence směřující k předcházení výskytu rizikového chování, zamezující jeho další progresi, zmírňující již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhající řešit jeho důsledky.
- Pojem **rizikové chování** zahrnuje rozmanité formy chování, které mají negativní dopady na zdraví, sociální nebo psychologické fungování jedince a/nebo ohrožují jeho sociální okolí. Rizikové chování představuje různé typy chování, které se pohybují na škále od extrémních projevů chování „běžného“ (např. provozování adrenalinových sportů) až po projevy chování na hranici patologie (např. nadměrné užívání alkoholu, cigaret, kofeinu či nelegálních drog, násilí).

Problematika sociálně patologických jevů je pedagogy školy vnímána pozitivně. Uvědomují si, čím dál více, že tyto problémy v naší společnosti existují a není možné je eliminovat pouhou netečností a nezájmem. Snížení rizika výskytu patologických jevů je možno dosáhnout včasnou prevencí. Vzhledem k nízkému počtu řešených situací SPJ v minulých letech je situace v oblasti primární prevence ve škole hodnocena jako uspokojivá. Učitelé poznatky získávají na pravidelných třídnických hodinách nebo při výuce. Problémy, které se vyskytnou, jsou řešeny třídními učiteli na pravidelných pedagogických poradách, na nichž jsou učitelé a vychovatelé pravidelně informováni o problémech SPJ výchovnou poradkyní a metodikem prevence. V případě výskytu konkrétního problému může učitel požádat o pomoc výchovnou poradkyni, metodika prevence nebo iniciovat svolání preventivního týmu při složitějším problému, který mohou pomoci řešit i přizvaní odborníci z řad sociálních pracovníků, psychologů, lékařů, pracovníků policie a pracovníků jiných institucí.

Ředitel školy (ve vztahu k primární prevenci):

- Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování.
- Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu školy,
- zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, kvalifikaci, případně mu zajistí podmínky ke studiu k nezbytnému výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole,
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu,
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- monitorováním a vyhodnocováním realizace Preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu a vnitřním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

- spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Spolupráce s institucemi a organizacemi

V minulosti ve škole nebylo nutné řešit závažné problémy spojené s oblastí sociálně patologických jevů. Problémy menšího rázu byly řešeny pedagogickými pracovníky ve spolupráci s rodiči. Ve výjimečných případech byla spolupráce rozšířena o pracovníky policie nebo Městského úřadu v Litoměřicích, sociálního odboru. Některé případy byly konzultovány s pracovníky PPP. Více než při řešení problémů se pracovníci jmenovaných institucí zapojují do primární prevence SPJ. PPP pomáhá metodicky vést ŠMP, zajišťuje proškolení pracovníků školy v problematice SPJ a formou konzultací pomáhá nejen řešit problémy, ale také jim předcházet. Pracovníci Policie ČR a městské policie po domluvě s vedením školy a ŠMP provádějí informační besedy s žáky na téma dětské kriminality, právní odpovědnosti dětí a mladistvých a problematiky drogové závislosti. Škola také spolupracuje s pracovníky sociálního odboru MÚ v Litoměřicích při řešení situací v problémových rodinách, kde by neřešené problémy mohly mít vliv na změnu psychiky dětí a jejich chování ve

společnosti. Z dalších spolupracujících institucí jsou to například Český červený kříž nebo K-centrum Litoměřice (besedy, exkurze aj.).

Spolupráce s rodiči v rámci MPP

Rodiče jsou seznamováni s činností ŠMP na třídních schůzkách prostřednictvím třídních učitelů. Zde jsou také podávány informace o minimálním programu prevence, se kterým je možné se seznámit přímo ve škole nebo na internetových stránkách školy. Škola má vypracován plán konzultačních dnů, kde mají rodiče možnost se informovat na problematiku spojenou s prevencí sociálně patologických jevů. Rodiče mají možnost jakýkoli problém spojený se SPJ konzultovat se ŠMP osobně nebo prostřednictvím třídních učitelů.

Na internetových stránkách školy budou během školního roku umístěny dokumenty ke stažení, obsahující informace pro rodiče (z oblastí drog, šikany, gamblerství, poruch příjmu potravy aj.)

Spolupráce s žáky v rámci MPP

Shromažďování informací od žáků zajišťují třídní učitelé, kteří se snaží budovat vzájemnou důvěru mezi nimi a žáky. Žáci vědí, že se mohou na učitele obrátit a jejich názor bude respektován, stejně tak, jako jejich potřeby. Učitel se o žáky zajímá a podněcuje dialog. Důvěru si učitel získává i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Je-li to jejich přáním, jsou podněty považovány za anonymní. Získané informace tlumočí vyučující na pedagogických radách. Vzhledem k minimálnímu počtu záporných informací je možné považovat hodnocení situace v oblasti výskytu SPJ ve školním roce 2012/2013 za pozitivní. Své náměty a připomínky žáci vyjadřují také v hodinách Výchovy ke zdraví a Výchovy k občanství. K dispozici žákům je i „schránka důvěry“, kam své podněty, náměty či připomínky mohou vhadzovat. Schránka je pravidelně (2x týdně) kontrolována ŠMP.

II. Hodnocení MPP za školní rok 2013/2014 - zmapování situace ve škole pro stanovení cílů MPP

Metodické pokyny, zákony a vyhlášky využité ke zpracování MPP

Škola měla ve školním roce 2013/2014 vypracován minimální preventivní program na základě Metodických pokynů, vyhlášek a dokumentů MŠMT:

- *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28*
- *Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018*
<http://www.msmt.cz/file/28077>
- *Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6*
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/metodicky-pokyn-k-prevenci-a-reseni-sikanovani-u-zaku-skol-a>

➤ *Změna v poskytování státní podpory primární prevence*
Vládní usnesení, Praha 2006

http://www.msmt.cz/uploads/soubory/usneseni_vlady/ladniusneseni693_2006b.pdf

- **Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentu ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT**

MŠMT ČR, Praha 2005

http://osha.mpsv.cz/news/novinky_CR/files/BZP_skoly.pdf?PHPSESSID=f59aac901dbca3e18018568f1e056b7b

- **Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 72/2005**

<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-72-2005-sb-1>

- **Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu**

MŠMT ČR, Praha 2004

http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/ravidla_pro_rodice_a_deti_k_bezpecnejsimu_uzivani_internetu.doc

- **Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané**

MŠMT ČR, Praha 2003

http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/poluprace_predskolnich_zarizeni_skol_a_skolskych_zarizeni_s_olicii_.doc

- **Evaluace a diagnostika preventivních programů**

MŠMT ČR, Praha 2002

<http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/valuace.pdf>

- **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví**

MŠMT ČR, Praha 2002

<http://www.msmt.cz/Files/DOC/pokynn.doc>

- **Volný čas a prevence u dětí a mládeže**

MŠMT ČR, Praha 2002

<http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/olnycas.pdf>

- **Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení**

MŠMT ČR, Praha 2001

<http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/prevence.doc>

- **Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22**

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/metodicky-pokyn-msmt-k-vychove-proti-projevum-rasismu-xenofobie-a-intolerance>

- **Bílá kniha Evropské komise Nový podnět pro evropskou mládež**

Komise Evropských společenství, 2001 (MŠMT ČR, Praha 2002)

<http://www.msmt.cz/Files/DOC/BKkonecnaverze.doc>

(zdroj: PPP Litoměřice <http://www.pppuk.cz/poradny/litomerice/prevence>)

Evidence SPJ na škole

Ve školním roce 2013/2014 nedošlo v oblasti SPJ k situaci, která by vyžadovala řešení s MP nebo Policií ČR.

V 6. ročníku došlo k opakované neomluvené absenci jednoho žáka. Bylo přijato opatření důsledné kontroly školní docházky a průkazné omlouvání žáka v den nepřítomnosti nebo předem.

V 8. ročníku došlo k agresivnímu chování jednoho z žáků vůči spolužákům ve třídě. Následně bylo přijato a na pedagogické radě odhlasováno kázeňské opatření včetně rasantní domluvy dotyčným žákovi.

Méně vážné případy z oblasti patologických jevů řešili třídní učitelé v třídních kolektivech, i spoluprací s rodinou tak, že nedošlo k jejich progresi. Toto považujeme za úspěch a budeme tento způsob řešení problémů využívat i v budoucnu. Provedené preventivní aktivity byly všemi zúčastněnými přijímány kladně.

Vzdělávání pedagogů ve školním roce 2013/2014

Vzdělávání v oblasti primární prevence:

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Počet školených pedagogů
Setkání metodiků prevence pořádané PPP Litoměřice	15	4 setkání v průběhu roku	1

Aktivity pro žáky, preventivní programy na škole, zapojení do KPPP ve školním roce 2013/2014

Všechny akce a projekty pořádané pro celou školu případně jednotlivé ročníky lze hodnotit jako povedené, pro žáky i pedagogy přínosné.

Akce zaměřené na prevenci primárně patologických jevů:

Název aktivity, akce	Datum	Realizace/ zajištění
Protidrogová prevence - přednáška Nízkoprahové centrum OÁZA 8.A	22. 10. 2013	PPP Litoměřice
Přednáška Mezilidské vztahy 2.A	Březen 2014	ŠMP
Normální je nekouřit, KD Litoměřice, 9. ročníky	Červen 2014	Pí. Kuldová, Mudr. Karel Kubát
Do života bez karambolů, 9. ročníky	17. 6. 2014	Hasiči, Policie Litoměřice
Den policie, 4. třídy	20.6. 2014	
Prevence rizikového chování dětí a mládeže 1.-9. ročník	Duben 2014	Česká pojišťovna Pan Luňáček

Zapojení do KPPP - Policie ČR, činnost policie, dopravní výchova - výuka na dopravním hřišti, beseda První pomoci.

Autoevaluace

Minimální preventivní program je zaměřen na předcházení takových rizikových jevů, jako jsou:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling

- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Aktivity školy jsou cíleně směřovány k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence zejména v případech: traumatických zážitků z domácího násilí, šikanování, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování výchovy dítěte, experimentování s návykovými látkami (legální a nelegální návykové látky), rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Škola se snaží využívat několik typů primární prevence:

- **Specifická primární prevence** - aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o *všeobecnou prevenci*, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika. Dále pak *selektivní prevenci*, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování a nakonec *indikovanou prevenci*, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.
- **Nespecifická primární prevence** - veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.
- **Efektivní primární prevence** - kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy v menších skupinách, vytváření dobrého klimatu ve třídě a skupině, především programy pomáhající odolávat žákům sociálnímu tlaku zaměřené na zkvalitnění komunikace, osvojování a rozvoj sociálně emočních dovedností a kompetencí, konstruktivní zvládání konfliktů a zátěžových situací, odmítání legálních a nelegálních návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí a sebehodnocení, posilování odvahy, stanovování realistických cílů, zvládání úzkosti a stresu apod. Principy efektivní a vyhodnotitelné prevence jsou založeny na soustavnosti a dlouhodobosti, aktivitě, přiměřenosti, názornosti, uvědomělosti.

Zároveň se škola snaží vyhnout **neúčinné primární prevenci:**

- a) zastrasování a triviální přístup: „prostě řekni ne“, citové apely, pouhé předávání informací, samostatně realizované jednorázové akce, potlačování diskuse, stigmatizování a znevažování osobních postojů žáka/studenta, přednášky, pouhé sledování filmu, besedy s bývalými uživateli (ex-usery) na základních školách, nezapojení žáků/studentů do aktivit a nerespektování jejich názorů, politiku nulové tolerance na škole a testování žáků jako náhražku za kontinuální primární prevenci.
- b) hromadné kulturní či sportovní aktivity nebo návštěva historických a kulturních památek, by měly být pouze doplňkem, na který by měla vždy navazovat diskuse v malých skupinkách.

Nástroje autoevaluace - pozorování, již zmiňované rozhovory s žáky nejen při komunikativních kruzích, analýza žákovských prací, výsledky testů, vyhodnocení prací žáků, přehledy výchovy a vzdělávání, úspěšnost prezentace, vedení přehledů o soutěžích, dotazníky pro rodiče žáků, dotazníky pro žáky, zhodnocení jednotlivými pedagogy, zhodnocení jednotlivými žáky, zápisy z rady rodičů, z vedení schůzek, zápisy z pedagogických rad, kontrola individuálních plánů (integrace).

Časový harmonogram - průběžně po celý rok, dotazníky 1x ročně.

Hodnocení dotazníků pro I. a II. stupeň (vzor viz Přílohy MPP)

Z hodnocení dotazníků lze vyvodit přátelské a bezproblémové klima školy. Ovšem i nadále budou žáci seznamováni s pojmem šikana (bude probíhat ve školním roce 2013/2014 formou besedy se ŠMP, s využitím interaktivní tabule). Vážnější případ šikany zde nebyl zjištěn. Dalšími akcemi realizovanými v příštím školním roce budou programy „Prevence kouření a zdravý životní styl“, „ Bezpečný internet“ a program budující v žácích toleranci k odlišnostem jiných lidí (potlačení rasismu, xenofobie...).

Budou dále pokračovat besedy k tématu „Sexuálního zdraví“. Žáci budou absolvovat aktivity či akce zaměřené na prevenci ostatních patologických jevů (gambling, poruchy příjmu potravy, nebezpečí na internetu, rasismus, xenofobie, politický či náboženský extremismus, sebepoškozování, kriminalita mládeže aj.)

III. Cíle školního minimálního preventivního programu na rok 2014/2015

Jednotlivé cíle

- provádět primární prevenci sociálně patologických jevů u žáků
- zajistit průběžné vzdělávání pedagogů v problematice SPJ
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- podporovat u žáků sociální a osobnostní rozvoj
- rozvíjet sociálně komutativní dovednosti dětí
- podporovat a usměrňovat vlastní aktivitu žáků při řešení problémů
- uplatňovat pestrost preventivní práce se žáky
- zapojit do práce celý pedagogický sbor
- snažit se o vytvoření partnerských vztahů mezi učitelem a žákem
- podílet se na vytváření příznivého klimatu školy, bezpečného prostředí pro žáky
- vytvořit podmínky pro smysluplné využívání volného času dětí
- rozšířit spolupráci se zákonnými zástupci žáků
- rozvíjet spolupráci s dalšími institucemi v oblasti sociálně patologických jevů
- získávat prostředky na preventivní činnost z grantových programů

Priority MPP

- všestranný rozvoj osobnosti, rozvoj emoční a sociální inteligence (komunikace, spolupráce, kooperace, tolerance, úcta, sebeúcta - metody: výcvik v sociálně komunikativních dovednostech, metody spolupráce, kooperace, činnostního učení, metody kritického myšlení, aktivní sociální učení, individuální přístup ...), zdravý životní styl, pozitivní klima ve škole respektující individualitu
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí
- spolupráce s rodiči, osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu, prevence šikany a prevence problémů ve výchově a vzdělávání dětí
- sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí

- poskytování poradenských služeb školního metodika prevence
- zajišťování poradenských služeb pro rodiče

Aktivity pro žáky, KPPP

Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

ŠMP se osobně představí ve třídách školy a vysvětlí žákům, v jakých záležitostech se na něho mohou obracet. Informuje žáky, kde jej mohou nalézt (kabinet), ve kterém čase (v případě nutnosti kdykoliv).

Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

1. stupeň

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Prvouka	Bezpečná cesta do školy, základní pravidla silničního provozu	Třídní učitelé
Prvouka	Bezpečné chování v silničním provozu - chodec, cyklista Dopravní hřiště Litoměřice	Zaměstnanci DDM Rozmarýn
Prvouka	Zásady bezpečného chování na veřejnosti, dopravně riziková místa ve městě	Městská policie

2. stupeň

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015		
	Prevence sociálně patologických jevů, jejich rozpoznání, nebezpečí užívání návykových látek, vliv na život jedince	ŠMP + TU
	Kriminalita mládeže, právní odpovědnost	Uč. VKO
	Projekt Řekni drogám NE - soubor DVD s tematikou drog, kouření a alkoholu	Uč. VKZ a VKO K-centrum
	Rizika spojená se vznikem závislosti na herních automatech a sázkách	Uč. VKZ

Jednorázové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce	Datum	Realizátor
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015		

Volnočasové aktivity pro žáky - viz Výroční zpráva 2014/2015

Vzdělávání školního metodika prevence a pedagogických pracovníků

Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor - organizace, odborník
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015			

Plán vzdělávání pedagogů v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor - organizace, odborník
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015			

Plán vzdělávání pedagogů a ŠMP mimo oblast SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor - organizace, odborník
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015			

Spolupráce školy s rodiči žáků

Aktivity pro rodiče

Název aktivity	Datum konání	Realizátor, přednášející
----------------	--------------	--------------------------

Informace o prevenci SPJ, Metodický pokyn Čj. 200006/2007-51, postup školy při řešení situací spojených s užíváním návykových látek	podzim 2014	Třídní učitelé
Informace o problémech spojených se šikanou, jejího rozpoznání a řešení problému	jaro 2015	Třídní učitelé

Aktivita podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Bude doplňováno v průběhu školního roku 2014/2015		
Vánoční zpívání	Prosinec 2014	pedagog ZŠ
Velikonoční zpívání	Duben 2015	pedagog ZŠ

IV. Závěrečné informace

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		

V. Přílohy MPP

DOTAZNÍK PRO I. STUPEŇ - TÉMA: ŠIKANA

Třída: _____ Jsem: chlapec - dívka

1. Co podle tebe znamená výraz šikana?

- a) opakované posmívání a zesměšňování
- b) bití

- c) brání a poškozování věcí
- d) vymáhání věcí a peněz, krádeže
- e).....

2. Znáš ve svém okolí někoho, kdo šikanuje jiné děti?

- a) ano
- b) ne

3. Šikanoval/a jsi ty sám/a někdy někoho jiného?

- a) ano
- b) ne

4. Byl/a jsi někdy sám/a šikanován/a?

- a) ano
- b) ne

5. Jak často k šikaně docházelo?

- a) nikdy
- b) každý den
- c) dvakrát nebo třikrát za měsíc
- d) několikrát do roka
- e) .....

6. Kdo tebe nebo jiné děti šikanoval?

- a) chlapci z naší třídy
- b) děvčata z naší třídy
- c) starší žáci
- d) mladší žáci
- e) někdo jiný (kdo) .....

7. Kde se šikanování odehrávalo?

- a) ve třídě
- b) na WC nebo v šatně
- c) cestou do školy nebo ze školy
- d) mimo školu
- e) jinde (kde) .....

8. Kdy k šikaně došlo?

- a) v loňském školním roce
- b) v letošním školním roce

9. Kdybys byl/a šikanován/a, jak by ses zachoval/a?

- a) řekl/a bych to kamarádovi (kamarádce)
- b) řekl/a bych to učiteli/učitelce
- c) řekl/a bych to rodičům
- d) neřekl/a bych to nikomu
- e) jiné řešení (jaké).....

10. Jakou radu bys dal/a spolužákovi, o kterém víš, že je šikanovaný?

- a) svěřit se někomu z kamarádů
- b) svěřit se někomu dospělému
- c) nesvěřovat se nikomu

- d) nevímat si toho
- e) nevím
- f) jinou radu (jakou).....

11. Jaký důvod podle tebe vede některé děti k šikanování?

- a) je to pro ně zábava
- b) chtějí nad někým rozhodovat
- c) někoho napodobují
- d) snaží se být středem pozornosti
- e) je jim také ubližováno někým jiným
- f) nevím

12. Máš zkušenost s ...? (vyzkoušel/a jsi sám/sama)

- a) s pitím alkoholu
- b) cigaretou
- c) marihuanou
- d) jinou návykovou látkou? Jakou.....

DOTAZNÍK PRO II. STUPEŇ

Tento dotazník je důležitý pro naplánování a realizaci takových akcí v naší škole, které budou pro vás co nejpřínosnější. Proto prosím odpovídejte pravdivě. Stačí, když správnou odpověď PODTRHNETE. Dotazník je naprosto anonymní, proto jej nepodepisujte. Děkujeme ti za tvou upřímnost.

Třída: _____

Jsem: chlapec - dívka

Šikana - za šikanování se považuje to, když jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně ubližuje někomu druhému. Znamená to, že ti někdo, komu se nemůžeš účinně bránit, dělá, co je ti nepříjemné, co tě ponižuje, nebo to

prostě bolí – strká do tebe, nadává ti, bije tě, schovává ti nebo bere věci, svačiny, peníze atd.. Ale může ti zneříjemňovat život i jinak – pomlouvá tě, intrikuje proti tobě, navádí spolužáky, aby s tebou nemluvili ...

1. Ublížoval ti takto někdo v minulém školním roce?

ANO - NE

2. Pokračuje to i v tomto školním roce

ANO - NE

3. Jak ti ubližují/ubližovali (můžeš podtrhnout, ale můžeš to popsat i vlastními slovy)?

ignorování – posměch – pomluvy – ponižování – brání věcí - nadávky – bití – fackování – kopání – rány pěstí - _____

4. Zamysli se a podtrhni, jak často ti bylo ubližováno

Téměř každý den - Téměř každý týden - Asi jednou do měsíce

5. Kde se to děje?

ve třídě – na chodbě – v šatně – na WC – v jídelně – cestou do školy nebo ze školy – v tělocvičně – na hřišti – jinde _____

6. Znáš ve třídě někoho kdo je šikanován?

NE - ANO (napiš jejich počet) .....

7. Dochází k tomu ubližování v rámci kolektivu vaší třídy?

NE - ANO

8. V případě, že bys byl/a šikanován, nebo měl/a jiný obdobně závažný problém, na koho bys se obrátil/a (podtrhni odpověď ve všech řádcích)? :

Na mámu nebo tátu ano – ne
 Na kamaráda či kamarádku ano – ne
 Na sourozence nebo někoho z příbuzných ano – ne
 Na učitele či učitelku ano – ne
 Na někoho jiného ano – ne
 Nechám si to pro sebe (neřeknu to nikomu) ano – ne

9. Se vztahy mezi žáky ve škole jsem:

spokojený/á – spíše spokojený/á – je mi to jedno – spíše nespokojený/á – nespokojený/á - bojím se

10. Co podle tebe ve škole chybí, co bys potřeboval:

.....
 .....
 .....

11. Experimentoval jsi již někdy s některou z následujících látek nebo aktivit (vyplň všechny řádky a zakřížkuj) ?

	nikdy	jedenkrát	několikrát	v tomto školním roce			vědí o tom rodiče?		láká tě to vyzkoušet?	
				jednou nebo několikrát	Přibližně 1x týdně	Přibližně každý den	ano	ne	ano	ne
pivo										
víno										
tvrdý alkohol										
cigarety										
marihuana nebo hašiš										
léky (aniž bych byl nemocný)										

jiné drogy									
výherní automaty									

12. Znáš ve třídě mezi svými spolužáky někoho, kdo dělá některou z následujících aktivit (vyplň všechny řádky a zakřížkuj)?

	ne	ano (napiš kolik jich znáš).....		
		jednou	občas	pravidelně
Pije alkohol?				
Kouří cigarety?				
Kouří marihuanu nebo hašiš?				
Užívá jiné drogy?				
Schválně ničí různé věci?				
Krade, nebo se zabývá jinou trestnou činností?				
Ublíží ostatním, šikanuje, vydírá?				
Hraje na výherních automatech?				

Záškoláctví je chození za školu, žák nejde do školy, přestože k tomu nemá žádný zdravotní nebo rodinný důvod. Rodiče zpravidla o jeho záškoláctví nevědí a často je spojeno s různým falšování omluvenek.

13. Kolik spolužáků ze třídy podle tebe chodí za školu (uved' počet žáků, popř. podtrhni) ?

- alespoň 1x v každém měsíci: .....
- méně často než jednou v měsíci: .....
- nevím, že by někdo chodil za školu

14. Víš, kam obvykle záškoláci chodí?

NE - ANO (můžeš napsat kam).....

15. Co by se mělo ve škole zlepšit, aby žáci nechodili za školu (napiš svůj názor)?

.....

16. Jak trávíš volný čas během týdne? (zakřížkuj)

parta, kamarádi		hra na výherních automatech	
poslech hudby		návštěva diskoték, zábav, koncertů	
televize, video		posezení v kavárně, restauraci	
hra na počítači nebo internetu...		sport	
příprava do školy		sběratelství	
ZUŠ, cizí jazyky		příroda	
četba knih, časopisů		víceméně nic, nudím se	
kroužky		jinak...(napiš jak)	

Kontakty na webové stránky s problematikou rizikového chování

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: <http://www.msmt.cz>

Dokumenty a Podpůrné programy.

NIDM - Národní institut dětí a mládeže: <http://www.nidm.cz>

Informační centrum pro mládež: <http://www.icm.cz>

Adresář organizací poskytujících služby v oblasti primární prevence. Poradny pro děti a mládež. Adresář středisek pro volný čas dětí a mládeže v ČR. Adresář vybraných NNO dětí a mládeže a dalších organizací pracujících s dětmi a mládeží. Volný čas a sport (odkazy na sportovní asociace, svazy a jiné zajímavé informace ze světa sportu). Dotační programy pro děti a mládež.

IPPP - Institut pedagogicko psychologického poradenství ČR: <http://www.ippp.cz>

Kontakty - IPPP, Pedagogicko psychologické poradny, Speciálně pedagogické centra, Střediska výchovné péče, Poskytovatelé služeb pro děti a mládež.

SZÚ - Státní zdravotní ústav (Centrum zdraví a životních podmínek): <http://www.szu.cz>
Škola podporující zdraví, Odborná skupina prevence závislostí

VÚP - Výzkumný ústav pedagogický v Praze: <http://www.vuppraha.cz>
Projevy rizikového chování na internetu (příručka příkladů dobré praxe).

NIDV - Národní institut dalšího vzdělávání: <http://www.nidv.cz>
Programová nabídka vzdělávacích akcí (další vládní priority).

Vzdělávací a informační portál pro základní a střední školy **ŠKOLA ONLINE:**
<http://www.skolaonline.cz>
Projevy rizikového chování, rámcové vzdělávací programy.

Česká škola - web pro základní a střední školy: <http://www.ceska.skola.cz>
Sociálně patologické jevy.

MV ČR - Ministerstvo vnitra ČR: <http://www.mvcr>
Prevence kriminality. Dokumenty z oblasti prevence kriminality. Komerční sexuální zneužívání dětí. Podpora a ochrana obětí obchodování s lidmi v České republice. Adresář pracovišť preventivně informačních skupin Policie České republiky. Kombinovaný uzel pro bezpečnější internet. (Safer Internet Day).

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti:
<http://www.drogy-info.cz/>
Informační portál o ilegálních a legálních drogách

Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky: <http://www.vlada.cz>
Odborné publikace - monografie, metodika, výzkumné zprávy

Národní program boje proti AIDS v České republice www.aids-hiv.cz